

Siirtolaisuusinstituutin toiminta- suunnitelma 1.1. – 31.12. 1978

Siirtolaisuusinstituutin tarkoituksena on edistää siirtolaisuuteen ja maan sisäiseen muuttoliikkeeseen liittyvää tutkimustoimintaa. Erityisenä tehtävänä on tarkoituksenmukaisen työnjaon edistäminen tutkimuslaitosten ja muiden alan yhteisöjen ja yksityisten henkilöiden välillä.

Tutkimus- ja informointitoiminnan ohella instituutin yhtenä tärkeänä toiminta-alueena on siirtolaisuuteen liittyvän yhteistyön kehittäminen muissa maissa toimivien vastaavien laitosten ja kansainvälisten järjestöjen kanssa.

Siirtolaisuusinstituutin vakinaiseen henkilökuntaan kuuluvat johtaja, toimistos sihteeri ja toimistoapulainen. Muuta tilapäistä työvoimaa (valokuvavaaja, kielenkääntäjä ym.) käytetään tarpeen mukaan. Lisäksi instituutissa on kolme valtion virastotyöntekijää, sekä tuntipalkkainen toimitiloja suunnitteleva projektisihteeri.

Yleisesti on todettava, että riittävien ja tarkoituksenmukaisten tilojen puute rajoittaa instituutin toiminnan kehittämistä.

1. Tutkimustoiminta

1.1. Dokumentointi, arkistointi ja kirjasto

Siirtolaisuusinstituutti on yhdessä Ruotsin Suomalaisseurojen Keskusliiton sekä tärkeimpien ruotsinsuomalaisten yhteisöjen ja järjestöjen kanssa ollut perustamassa Tukholmaan Ruotsinsuomalaisten Arkistoa. Arkisto perustettiin 16.4.1977. Siirtolaisuusinstituutin kautta jatketaan neuvotteluja arkistonhoitajan palkkaamiseksi panemaan käyntiin materiaalin keräystyö Ruotsissa. Lisäksi osallistutaan arkiston suunnittelu-

ja käyntiäpanotehtäviin, mm. ruotsinsuomalaisille järjestöille ja yhteisöille suoritetaan materiaalikysely, jonka tulokset analysoidaan ja hyödynnetään arkiston ja Ruotsin siirtolaisuuden tutkimusprojektin käyttöön. Instituuttiin kertynyt aineisto järjestetään ja luetteloidaan asianmukaisesti. Myös muuta siirtolaisuuteen liittyvää materiaalia dokumentoidaan ja keräystyötä tehostetaan. Kalervo Mustonen jatkaa haastattelujen tekemistä Floridan suomalaisten keskuudessa ym:illa Yhdysvaltojen itäranikolla.

Valokuvakokoelman kehittämistä jatketaan.

Instituuttiin on kertynyt vaihtosuhteina ja lahjoituksina n. 1000 niteen kirjasto sekä tutkimusraportteja, tilastoja, tieteellisiä aikakauskirjoja ja siirtolaisten toimittamia lehtiä. Korkeakoulujen ja muiden tutkimuslaitosten tutkijat ovat alkaneet yhä lisääntyvässä määrin tiedustella instituutista muuttoliikkeitä käsittelevää kirjallisuutta ym. materiaalia. Lisäksi luvussa 1.2. mainitut tutkimusprojektit edellyttävät alan tärkeimpien sekä koti- että ulkomaisten tutkimusten

hankintaa. Näillä perusteilla pyritään toimikauden aikana määrätietoisesti kartuttamaan instituutin kirjastoa.

Lehtileikekokoelman keräämistä jatketaan yhteistyössä Väestöliiton kanssa.

1.2. Tutkimusprojektit

Tutkimustoimintaa harjoitetaan ensisijaisesti

1. Maassamuuttoprojektin ja
2. Ruotsin siirtolaisuuden tutkimusprojektin muodossa.

1. Maassamuuttoprojektin työryhmän, johon kuuluvat seutukaavajohdaja Raimo Narjus, pj., koordinaattori Pekka HUUHTANEN työvoimaministeriöstä, vt. prof. Olli KULTALAHTI Tampereen yliopistosta, tutkija Pekka MYRSKYLÄ Tilastokeskuksesta, prof. Vilho NIITEMAA Turun yliopiston ja Siirtolaisuusinstituutin edustajana, dos. Veijo SALOHEIMO Joensuun korkeakoulusta, prof. Uuno VARJO Oulun yliopistosta ja Siirtolaisuusinstituutti, työryhmän sihteerinä toimii VTM ARJA MUNTER Siirtolaisuusinstituutista, valmistaman projektisuunnitelman pohjalta pyydetään projektiin mukaan tulevilta tutkijoilta ja laitoksilta tutkimussuunnitelmat, joiden ensimmäinen tarkastelu tapahtuu syksyllä 1978 järjestettävässä tutkijoiden seminaarissa. Projektitapahtumien päätavoitteena tulee olemaan Muuttoliikesymposium 1980.

2. Ruotsin siirtolaisuuden tutkimusprojektia suunnittelevaan työryhmään kuuluvat: FK KJELL HERBERTS Åbo Akademi, Lis. Altti MAJAVA työvoimaministeriö, FK MARKKU PEURA Ruotsin Suomalaisseurojen Keskusliitto sekä Siirtolaisuusinstituutin toimisto. Projektien yhteisenä sihteerinä toimii VTM ARJA MUNTER. Vuoden 1978 aikana ryhdytään kehittämään Ruotsin siirtolaisuuden tutkimusprojektia, jonka ensimmäisen vaiheen muodostaa keväällä 1978 järjestettävä Ruotsin siirtolaisuuden tutkijoiden seminaari.

Näiden projektien puitteissa harjoitetaan yhteistyötä työvoimaministeriön, Suomen Akatemian, korkeakoulujen ja muiden tutkimuskeskusten kanssa.

Instituutin johtaja jatkaa Australian suomalaisten tutkimista.

Edelleen tuetaan eri korkeakouluissa ja muualla tapahtuvaa alan tutkimustoimintaa informoimalla ja antamalla suosituksia ja lausuntoja sekä suuntaamalla tutkimustoimintaa em. projektien puitteissa näihin kohteisiin, jotta alueellinen asiantuntemus toteutuisi parhaalla mahdollisella tavalla.

2. Koulutus- ja yhteistyötoiminta

2.1. Seminaaritoiminta

Toimikauden aikana järjestetään kaksi seminaaria:

1. Maassamuuttoprojektin tutkijoiden seminaari keväällä maaliskuun alussa Turussa ja syksyllä lokakuussa Oulussa yhteistyössä Oulun yliopiston ja Rajaseutuliiton kanssa. (kts. luku 1.2.)

2. Ruotsin siirtolaisuuden tutkimusseminari keväällä 1978 (kts. luku 1.2.)

Mahdollisuuksien mukaan osallistutaan muualla järjestettyihin muuttoliikkeitä käsitteleviin seminaareihin.

2.2. Näyttelytoiminta

Siirtolaisuusinstituutti järjestää 20.4. – 14.5.1978 yhdessä Suomi-Seuran kanssa amerikkalaisen taiteilijan Alfred MÄEN taidenäyttelyn Väinö Aaltosen Museossa Turussa. Tutkitaan mahdollisuuksia osallistua kirja- ja valokuvanäyttelyllä Dipolissa elokuun viimeisellä viikolla 1978 järjestettävään kansainväliseen väestötutkijoiden symposiumiin.

Näyttelyyn pyritään saamaan materiaalia myös ruotsinsuomalaisilta.

3. Julkaisu- ja tiedotustoiminta

Siirtolaisuusinstituutti julkaisee kolmea Siirtolaistutkimusten sarjaa: A-suomeksi, B-ruotsiksi, C-englanniksi sekä tiedotus- ja aikakauslehtä **SIIRTOLAISUUS—MIGRATION**.

Vuoden 1978 aikana ilmestyvät:

1. SUOMALAISEN SIIRTOLAISUUDEN JA MAASSAMUUTON TUTKIMUS— JA JULKAISULUETTELO (A Bibliography of Finnish Emigration and Internal Migration)

2. Penrtti Virtaranta, TUTKIMUS AMERIKANSUOMESTA. Osa 1. Teos ilmestyy syksyllä 1978.

3. Altti Majava, SUOMEN JA RUOT-SIN VÄLINEN SIIRTOLAIUUUS 1946-1976. (väitöskirja) (ehdollinen)

4. Maassamuuttoprojektin ja Ruotsin siirtolaisuuden tutkimusprojektin asiakirjat sekä muita tutkimuksia, julkaistaan varojen mukaan. (ks. 2.1.)

5. SIIRTOLAIUUUS—MIGRATION ilmestyy neljä kertaa vuodessa ja sisältää muuttoliikkeitä käsitteleviä artikkeleita, kirja-arvosteluja ja muuta informaatiota.

Toimikauden aikana harjoitetaan erilaista tiedotustoimintaa tarpeen mukaan. Instituutin julkaisuja pyritään tekemään tunnetuksi ja markkinoimaan niitä kirjastoille ym. kohteisiin.

4. Kansainvälinen yhteistyö

Kansainvälistä yhteistyötä kehitetään edelleen siirtolaisuuteen ja sen tutkimukseen liittyvissä asioissa.

1. Siirtolaistutkijoiden ja eri puolilla maailmaa toimivien tutkimuskeskusten edustajien vierailut instituuttiin jatkuvat.

2. Minnesotan yliopiston Siirtolaistutkimuskeskuksen kanssa solmitun yhteistyösopimuksen pohjalta pyritään kehittämään edelleen valtameren takaista yhteistyötä.

3. Kanadassa toimivien vastaavien laitosten kanssa aletaan suunnitella vuonna 1979 pidettävää kanadansuomalaisen siirtolaisuuden seminaaria. Erityisesti tällöin tulevat kysymykseen Torontossa toimiva The Multicultural History Society of Ontario ja Ottawassa toimiva Public Archivesin pohjoismainen osasto.

4. Pohjoismainen yhteistyö konkretisoituu ennen kaikkea Ruotsinsuomalaisen Arkiston käyntiinsaattamisena sekä Ruotsin siirtolaisuuden tutkimusprojektina, jonka ensimmäinen tavoite on tutkijoiden seminaari keväällä 1978.

5. Muu kansainvälinen yhteistyö, mm. sukututkimuksen alueella.

5. Toimitilat

Toimintakauden aikana pyritään selvittämään mahdollisuudet hankkia Turun korkeakoulujen välittömästä läheisyydestä taroituksenmukaiset toimitilat Siirtolaisuusinstituutille.